

KAKSI KIRJETTÄ I. I. RADTSHENKOLLE

I

Hyvä ystävä! Ennen kaikkea onnittelen kaikesta sydämestäni Teitä (ja Teidän ystäviänne) tavattoman suuren saavutuksen johdosta: paikalliskomitean uudestijärjestämiseen ryhtymisen johdosta. Tästä asiasta voi tulla käännekohta *koko* liikkeessämme ja siksi tämän uudestijärjestämisen vieminen *loppuun saakka* on mitä tärkein ja mitä välttämättömin tehtävä. Varjelkaa itseänne visusti, että ehtisitte suorittaa sen.

Siirryn asiaan. Pyydätte auttamaan Teitä antamalla „konkreettisen luonnoksen yleisvenäläiseen työhön liittyvän paikallisen työn suunnitelmasta”. Täyttääkseni pyyntönne viipymättä kirjoitan Teille toistaiseksi omassa nimessäni (ettei asia viivästyisi sen takia, että pitää ottaa yhteys toimituksen muihin jäseniin, jotka nyt ovat hajallaan eri puolilla; mahdollisesti he myöhemmin itsekkin kirjoittavat Teille jotain lisää). En ole aivan varma siitä, ymmärränkö kysymyksenne oikein. Aineistonani on nyt: Teidän kirjeenne, päivätty 21/VI, ja kirje 2a 3b:ltä⁴⁴ kahdesta kohtauksesta (Teidän, 2a 3b:n ja Krasikovin) Vanjan (Pietarin Liiton) kanssa. Näistä lähteistä (varsinkin toisesta) päätellen Vanja „onkin nyt meidän kanssamme samoinajatteleva, joka tunnustaa avoimesti entisen kantansa puutteellisuudet”. Pitäen tätä lähtökohtanani minä kirjoitan nyt edelleen kääntyen sekä Teidän puoleenne että Vanjan puoleen ja jätän kokonaan Teidän harkintanne varaan, onko kirjeeni nyt heti annettava Vanjalle (*ja Manjalle* = työväenjärjestölle) vaiko myöhemmin, onko se annettava kokonaan tahi eräin korjauksin, jotka, jos ne ovat tarpeen, jätän myös

Teidän tehtäväksenne (ilmoittaen tietysti meille kaikista näistä korjauksista, tietenkin, mikäli se on mahdollista).

Kun puhutaan tarkasti, niin minä en tietenkään voi antaa Teille nyt „konkreettista luonnosta yleisvenäläiseen työhön liittyvän paikallisen työn suunnitelmasta”: sellaista tehtävää en voi suorittaa ilman *useampia yksityiskohtaisia* neuvotte-luja sekä Vanjan että Manjan kanssa. Kaikki, mitä voin antaa, on luonnos siitä, minkälaisia käytännöllisiä askeleita on Vanjan viipymättä ja ennen kaikkea otettava, kun hänestä kerran on tullut uusi Vanja tai kun hän de facto * haluaa tulla sellaiseksi. Ja minusta tuntuu, että ne askeleet, jotka Te kaikki olette toisessa kohtauksessanne Vanjan kanssa suunnitelleet (ja jotka on selitetty 2a 3b:n kirjeessä), ovat aivan oikeita. Olen aivan yhtä mieltä siitä, että „ensimmäisenä tehtävänä on avoimesti julistaa itsensä tiettyjen näkökantojen kannattajaksi”. Se on nimenomaan ensimmäinen tehtävä ja se voidaan tehdä ainoastaan *avoimesti* julistamalla ⁴⁵. Tiedän hyvin, että enemmistöllä tahi monilla Vanjan tovereista (s.o. komiteoista ja niiden jäsenistä) on suurta ennakkoluuloa tällaisia julkisia lausuntoja vastaan tahi ainakin tottumattomuutta niihin. Tämä piirre on täysin ymmärrettävä liikkeen jo kulkeman vaiheen ja jo torjuttujen virheiden näkökannalta. Mutta juuri siksi, että Vanja on niin tärkeissä asemissa, juuri siksi, että entiseen aikaan hän julisti avoimesti vanhoja, „iskralaisista” jyrkästi eroavia käsityksiään,— juuri siksi kehoittaisin erittäin kiihkeästi tovereita (= Vanjaa) voittamaan tämän tottumattomuutensa ja ennakkoluulonsa. Tähän saakka on paikallisen työmme heikkoutena ollut ahtaus ja eristyisyys, paikallisten työntekijäin haluttomuus ryhtyä *aktiivisesti* ja päättäväisesti käsittelemään puolueen yleisiä kysymyksiä. Tehkoon Vanja heti, tullessaan vallankumouksellisen sosialidemokratian kannattajaksi, eron tuosta perinteestä ja julistakoon *kaikkien kuullen*, että hänen tärkeimmät *teoreettiset katsomuksensa ja organisaatioaatteensa ovat sellaisia* ja että hän ryhtyy nyt itse toteuttamaan näitä aatteita kehoittaen siihen myös kaikkia muita komiteoita. Tällä julistuksella tulee olemaan suunnaton merkitys sekä Vanjalle että koko Venäjälle, se tulee jo sinänsä olemaan suuri asia. Ei pidä pelätä sitä, että Vanjan vanhat ystävät, joiden

* — todellisuudessa, teossa. *Toim.*

katsantokannat ovat toisenlaisia, loukkaantuvat: kaikenlaisen loukkauksen varjonkin hälventää tässä juuri se, että Vanja tunnustaa *itse* avoimesti ja rehellisesti, että olosuhteet ja kokemus ovat saaneet hänet vakuuttuneeksi entisten, ekonomismiin tavalla tai toisella yhteydessä olevien teoreettisten katsantokantojen, taktillisten periaatteiden ja organisaatiosuunnitelmien virheellisyydestä. Tässä ei ole jälkeäkään hyökkäyksestä näitä vanhoja katsomuksia vastaan, vaan se on pelkkää *oman* kehityksensä tunnustamista. Tämän tunnustuksen avoin suoruus vaikuttaa kymmenen kertaa voimakkaammin kaikkien Venäjän sosialidemokraattien *todelliseen* yhtymiseen ja „polemiikin” täydelliseen lopettamiseen heidän keskuudessaan kuin sata vastalauseetta „polemiikkia” vastaan.

Siis ennen kaikkea ja pääasiassa: avoin painettu julistus (paikallisessa lehtisessä tahi „Iskrassa”, mieluummin kummassakin). Tätä askelta ei pidä kerta kaikkiaan viikollakaan siirtää, sillä *ilman sitä* kaikki muut askeleet *voivat helposti* osoittautua tuloksettomiksi (epäonnistuminen y.m.s.), mutta *sen yhteydessä* heti vakiintuu uusi tie.

Mitä tässä julistuksessa pitäisi olla? Jos Vanja kysyisi tässä asiassa minulta toverillista neuvoa (*mutta en tietenkään ennen kuin hän kysyisi minulta*), niin minä vastaisin: 1) tunnustettava luopumisensa vanhoista katsomuksista (teoreettisista, taktillisista ja organisatorisista) luonnehtien nämä katsomukset aivan yleisesti (mahdollisuuden mukaan 1—2 sanalla). 2) Tunnustettava siirtyminen „Iskran”, sen teoreettisten, taktillisten ja organisatoristen katsomusten kannalle, tunnustettava se *johtavaksi* äänenkannattajaksi (NB *: johtava ei lainkaan merkitse sitä, että sen kanssa pitäisi ehdottomasti kaikessa olla samaa mieltä. Se merkitsee nimenomaan vain solidaarisuutta kyseisen äänenkannattajan *johtavien* periaatteiden kanssa. Tämä tunnustaminen *sopii täydellisesti yhteen* sen kanssa, että osoitetaan yksityiset erimielisyydet, jos niitä on, ja sanotaan, että minä haluan sellaisia ja sellaisia muutoksia ja että minä, nykyinen „Iskran” kannattaja, tulen *toimeenpanemaan* niitä, pyrkimään siinä, „Iskrassa”, saamaan nämä muutokset aikaan). 3) Asetettava etutilalle yhdistyminen, oikeammin yhtenäisen yleisvenäläisen sosialidemokraattisen työväen-

* — Nota bene — huomatkaa. *Toim.*

puolueen tosiasiallinen *ennalleenpalauttaminen* yhteisen työskentelyn *tietä*, joka — työ — on aloitettava ryhmittymällä „Iskran” ympärille, jotta se saataisiin muutetuksi todella yleiskansallisen agitaation aseeksi ja jonka (työn) on saatava aikaan sellaisen taisteluhenkisen yleisvenäläisen järjestön luominen, joka pystyy suorittamaan ratkaisevan rynnistyksen itsevaltiutta vastaan. 4) Tunnustettava (mikä on jo tehty, mutta mitä Vanja ei vielä ole julkaissut) välttämättömäksi uudestijärjestää Vanjan ja Manjan konstituutio ja toiminta (heidän suhteensa j.n.e.), julistettava (niin sanoaksemme) konstituution uudestitarkistaminen. 5) Tunnustettava välttämättömäksi lähentyä kiinteämmin „Iskran” Venäjän järjestöön ja *liittyä* yhteen sen kanssa niiden tehtävien toteuttamiseksi, jotka nykyään ovat sekä Vanjalle että tälle järjestölle yhteisiä. 6) Lähetettävä yksi tai useampia (ehkä sekä Vanjalta että Manjalta j.n.e.) Pietarin komitean jäseniä järjestämään yllä sanotun käytännöllisen toteuttamisen viipymätöntä alkuunpanoa, s.o. „Iskran” kanssa *yhteenliittymistä* ja puolueen *yhdistämistä* *.

Näistä 6 osastosta ei tietenkään voida missään tapauksessa julkaista kuudetta, ja saattaa olla muitakin sellaisia kohtia. Julistukseen voidaan panna pisteitä ja tehdä suora varaus, että niitä ja niitä (tai „seuraavia”) kohtia ei konspiraatiivisista syistä voida julkaista. Mutta toistan: jos Vanja on todella asettunut meidän puolellemme, niin hänen ei pidä lykätä tätä julistustaan *viikollakaan*.

Tässä Pietarin komitean edustajain neuvottelussa Sonjan („Iskran” Venäjän järjestön) ja „Iskran” toimituksen (ulkomaisen) kanssa sitten laaditaankin jo oikea konkreettinen suunnitelma, johon ei sisälly ainoastaan Pietarissa suoritettavan työn uudestijärjestäminen, vaan myös puolueen suoranainen yhdistäminen, puolueen toista edustajakokousta valmistelevan Organisaatiokomitean konstituominen y.m.s. j.n.e. j.n.e.

Edelleen, toisessa neuvottelussanne suunniteltiin, että „ennen mainitun suunnitelman täyttämistä (edustajien lähettäminen ulkomaille heinäkuussa) tutustutaan ennakolta tilanteeseen laajan isänmaamme eri paikkakunnilla, jotta saataisiin pohjaa mielipiteiden vaihtamiselle edustajakokouksessa”. Tätä päätöstä (sanon sen suoraan) pidän

* Tämäkin (6. §) on jo päätetty *de facto* toisessa neuvottelussanne: ulkomaille lähettäminen lopullisen sopimuksen aikaansaamista varten.

virheenä ja neuvoisin luopumaan siitä. Se merkitsee asian pitkittämistä ja kahden jäniksen takaa-ajamista. Saa-kaamme aluksi kiinni ensimmäinen: pääskäämme itse (me Vanjan kanssa) yksimielisyyteen. *Se on oleva jo samaa* kuin Vanjan täydellinen solidaarisuus Sonjan kanssa. Ja kun tämä solidaarisuus on olemassa, niin *myöhemmän* käytännöllisen tehtävän (Venäjän kiertämisen) voivat Vanja + Sonja (+ tai = ?) täyttää vallan helposti. Mutta voimien hajoittaminen ei nyt ole järkevää: aluksi (1) on saatava Vanja ja Manja *vakuuttuneiksi* lopullisesti, sitten (2) *julistettava* kaikkien kuullen standpunktimme*, edelleen (3) sovittava viipymättä „Iskran” kanssa (ulkomailla, missä „Iskralla” on jo kokonainen arkisto tietoja asiain-tilasta laajan isänmaan eri paikkakunnilla: älkää ylenkatsoko tätä arkistoa, toverit!) ja (4) Sonjan kanssa ja sitten vasta (5) Venäjän kiertäminen suoranaisena käytännöllisenä tarkoituksena työn *tosiasiallinen* yhdistäminen (ja puolueen yleisen edustajakokouksen koollekutsuminen).

Tässä Teille on, jos niin haluatte, lähimpien käytännöllisten tehtävien „konkreettinen suunnitelmaluonnos”. Jos 2. § tuottaa vaikeuksia, niin etutilalle voidaan siirtää 3. § (se tulee tietysti olemaan vissinlainen viivytyks, mutta määrätyissä oloissa kiertämätön viivytyks). Mutta sekä toisesta että kolmannesta on pidettävä kiinni hinnalla millä hyvänsä. Tällöin on erittäin tärkeää, että tänne saapuvilla Vanjan jäsenillä olisi mahdollisimman laajat valtuudet, että heitä olisi, mikäli suinkin mahdollista, 2 eikä 1 (vaikka tämä riippuu jo kokonaan paikallisista oloista ja ne ovat teille paljon selvemmat).

Tähän nähtävästi voidaankin lopettaa. Olkaa hyvä ja kirjoittakaa mahdollisimman pian mielipiteestänne: olenko ymmärtänyt oikein Teidän kysymyksenne? voidaanko minun „konkreettinen suunnitelmani” toteuttaa? j.n.e. Pelkäänpä kuitenkin, etteivät asiat ole vielä näin hyvin, että Vanja ei vielä ole täydellisesti puolellamme. Erikoisen epäilyttävää on se, että Manjalle ei vielä tähän mennessä ole annettu „Mitä on tehtävä?”** Olisi hyvä, jos Te toistaisitte neuvottelut Vanjan kanssa in pleno (s.o. Pietarin komitea *täydessä* kokoonpanossa): se olisi erittäin tärkeää sen seikan *tarkan*

* — katsantokantamme. *Toim.*

** Ks. Teokset, 5. osa, ss. 337—523. *Toim.*

selvittämisen kannalta, onko vastustajia, minkälaisia nimenomaan, mitkä ovat heidän tärkeimmät kohtansa. Yhtä tärkeää olisi sekin, että tapaisitte välittömästi Manjan. Jouduttakaa Vanjan (ja olisi hyvä, että myös Manjan!) matkaa tänne *kaikin mokomin ja hinnalla millä hyvänsä* (on matkustettava suoraan Lontooseen: heille on annettava *ehdottomasti Lontoon* osoite ja lisäksi kaiken varalta Meshtsherjakovin osoite Belgiassa). Jos Te voitte tämän tehdä, niin se on jo tavattoman suuri menestys, joka takaa työllenne hedelmät siinäkin tapauksessa, vaikka Te nyt epäonnistuisitte täydellisesti. Älkääkään unohtako, että sellainen epäonnistuminen on hyvin mahdollinen ja siksi on nopeasti saatava aikaan ensimmäinen *reaalinen* askel (julistus, matka) ehdottomasti ilman pienintäkään viivytelyä.

Jos Vanja asettuu *teoissa* täydellisesti *puolellemme*, niin silloin me pidämme muutaman kuukauden kuluttua puolueen toisen edustajakokouksen ja teemme „Iskrasta” puolueen äänenkannattajan, joka ilmestyy kerran kahdessa viikossa tahi ehkäpä kerran viikossa. Koettakaa saada Vanja vakuutuneeksi siitä, että *paikallisesta* työstä me emme aiokaan vetää pois, että Pietari on sellainen „paikkakunta”, jolla on myös *välittömästi* yleisvenäläinen merkitys, että Vanjan ja Sonjan yhteensulautuminen tehostaa suunnattomasti paikallista työtä ja samanaikaisesti yhdellä kertaa johdattaa koko puolueen puolittain aaveellisesta tilasta ei ainoastaan reaalisuuden tasolle, vaan myös ensiluokkaiseksi voimaksi.

Puristan lujasti kättänne. Teidän *Lenin*

*Kirjoitettu ennen heinäkuun
3 (16) päivää 1902*

*Julkaistu ensi kerran v. 1924
aikakauslehdessä
„Proletarskaja Revoljutsija” № 3*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*

II

Hyvä ystävä! Hiljattain Teiltä saamamme tiedoitus Vanjan ystävien — „liittolaisten” (= „Rabotsheje Delon” kannalla olevien) vapaaksi päästämisestä herättää meissä taas joukon epäilyksiä. Kestääkö Vanja nyt? Asettakaa joka tapauksessa hänelle kysymys suoraan, saakaa suora vastaus, ja jos vastaus on kielteinen, niin saattakaa hänet mitä päättävällällä tavalla häpeään, ja joka tapauksessa tiedoittakaa meille viipymättä, miten asiat ovat. Jos Vanja on taas luisunut (tahi vaikkapa on luisumassa) käsistämme, niin sitä välttämättömämpää on Teidän kolmin-kertaistaa ponnistuksianne Manjan suhteen: jos mahdollista, niin suoraan häneen; ellei se ole mahdollista, niin siinä tapauksessa uusien ystävienne kautta, joiden kanssa käymästänne keskustelusta Te kirjoititte meille niin yksityiskohtaisesti ja niin mielenkiintoisesti.

Teidän on otettava tehtäväksenne (siinä tapauksessa, että Vanja osoittautuu *hiukankin* epäluotettavaksi tahi vältteleväksi) valmistella Pietarin iskralaisten sota ekonomismin jätteitä vastaan. Tästä sodasta ei tietenkään tarvitse heille puhua, mutta sitä pitää valmistella kaikin voimin ja mahdollisuuden mukaan molemmilla sivustoilla. Toisin sanoen pyrkikää ensinnäkin säilyttämään jo aikaansaadut henkilökohtaiset suhteet Vanjan intelligenttiosassa oleviin ystäviimme, koettakaa tavata heitä, vaikuttaa heihin, saattaa heidät häpeämään, tavata heidän nuorisooaan, valmistella iskralaisten eroamista epämääräisistä henkilöistä. Toinen sivusta — paljoa tärkeämpi — on työläiset. Teidän kerhonne muodostaa mainion maaperän, ja Teidän on ennen kaikkea päästävä siihen, että tämä kerho kehittäisi, tajuaisi

ja muotoilisi vihamielisyytensä Vanjaan. Koettakaa antaa tälle kerholle „Mitä on tehtävä?” ja saada aikaan (Teidän kirjeestänne päätellen se ei ole kovinkaan vaikeaa) mitä *täydellisin* solidaarisuus ja korostaa tällöin erikoisesti ja selvästi, että „Mitä on tehtävä?” on suunnattu nimenomaan ja pääasiassa „pietarilais”-tyyppisiä ihmisiä vastaan. Pankaa keskusteluissa heidän kanssaan i-pisteet paikalleen ja viitatkaa alituisesti Vanjaan mallinäytteenä pahasta, mallinäytteenä siitä, miten ei pidä tehdä. Autan mielelläni Teitä tässä kaikessa, miten suinkin voin, esimerkiksi lähettämällä joukon kirjeitä kerholle. Tulkoon tästä kerhosta ensin tietoisesti ja *ehdottomasti* vihamielinen kaikelle vanhalle „pietarilaisuudelle”, sekä „Rabotshaja Myslille” että „Rabotsheje Delolle” ja kaikelle epämääräisyydelle. *Silloin (mutta vasta silloin)* me teemme seuraavaa: sen julistuksen, jonka Te neuvoitte Vanjan tekemään ja josta kirjoitin Teille yksityiskohtaisesti, tuon julistuksen kerho tietenkin tekee jonkin verran muutetussa muodossa, se nostaa „kapinalipun” Vanjan ekonomisteja vastaan ja julistaa avoimen sotaretken saadakseen puolelleen koko Manjan.

En epäile hetkeäkään, etteikö tämä sotaretki päättyisi nopeaan ja täydelliseen voittoon, enkä minä pidä suurimpana vaikeutena tätä sotaretkeä, vaan nimenomaan sitä, että ihmiset saataisiin johdatetuksi suoranaiseen sotaretkeen, ettei uudelleen erehdyttäisi tekemään kompromisseja Vanjan kanssa, myönnytyksiä sille, viivytyksiä j.n.e. Ei *kerta kaikkiaan* mitään kompromisseja, *säälimätön* taistelu ekonomismin ja näpertelyn pienimpiäkin jätteitä vastaan — siinä on mielestäni se, mikä Teidän on otettava tehtäväksenne kerhossa. On parempi hukata valmisteluun ¼ vuotta, ½ vuotta ja enemmänkin, mutta saada aikaan *taisteluhenkisen* iskralaisen kerhon muodostaminen kuin liittää vielä riittämättömän valmiita henkilöitä yhteen Vanjan diplomaattien ja vitkastelijain kanssa.

Käyttäkää hyväksenne sitä, että kerhon suhteen Teillä on vapaat kädet ja ajakaa linjaanne päättäväisesti älkääkä laskeko ampumamatkan päähän sellaisia, jotka eivät ole täysin omia.

Jos hoidatte asiaa näin, niin ette ole riippuvainen Vanjan häilymisistä ja horjumisista, Teillä tulee olemaan *oma*

tukipiste. Ja jos tarve pakoittaa Teidät joskus politikoimaan Vanjan kanssa, niin älkää kuitenkaan kerhon kanssa harjoittako vähäisintäkään politikoimista, vaan olkaa siellä aina *leppymättömästi* Vanjaa vastaan. Teidän taktiikkanne on silloin yksinkertaista: kun Vanja lähestyy meitä, niin Te silitätte hänen päätään, mutta pidätte kiveä visusti povella, s.o. ette salaa häneltä, että tämä ei riitä, että on tultava kokonaan ja tultava sisään, ja että Te ette tyydy vähään. Kun Vanja loittoonee, niin Te ette anna hänelle anteeksi yhtään virhettä, ette ainoatakaan erehdyistä. Vanjan *kiinniottaminen* jokaisesta erehdyksestä ja niiden armoston paljastaminen ja häpeään saattaminen kerhossa (ja mahdollisuuden mukaan joskus myös „Iskrassa”) — täytyy olla Teidän eräänä tärkeimpänä tehtävänänne.

Sanalla sanoen pitäkää Vanjan suhteen tiukasti seuraavaa periaatetta: minä haluan kanssasi rauhaa ja sen vuoksi valmistelen kaikin voimin sotaa sinua vastaan.

Lopuksi eräs käytännöllinen neuvo. Vanja on luonteeltaan diplomaatti ja hiuksenhalkoja. Hän on nyt herättänyt kysymyksen komeron uudestijärjestämisestä ja on hyvin todennäköistä, että tämän „konstituution tarkistamisen” hyvällä tekosyillä hän rupeaa venyttämään asiaa, keksimään tuhansia kompromisseja y.m. Älkää antako houkutella itseänne tähän koukkuun. Pilkatkaa säälimättömästi mieltymystä ohjesääntöjen kyhäämiseen. Kysymys ei ole ohjesäännöistä, ja se, joka luulee, että joitakin taktillisia ja organisatorisia aatteita lähtökohtana pitäen voidaan kirjoittaa mallikelpoiset ohjesäännöt, ei ymmärrä kerrassaan mitään ja häntä on loppuun saakka *jahdattava* tästä ymmärtämättömyydestä. Jos Vanja kuvittelee, että he nyt käsittelevät uudet ohjesäännöt kaikinpuolisesti, panevat uuteen uskoon 40 §:ää 50:stä ja sitten „asia luistaa kuin rasvattu”, s.o. että uusien ohjesääntöjen mukaan sitten työkin on uudenlaista,— jos hän (kuten kaikesta näkyy) näin kuvittelee, niin se merkitsee, että silloin hän on vain sanoissa luopunut vanhoista ennakkoluuloista, mutta todellisuudessa vaalii vielä satoja typeriä aatteita, joita vastaan on taisteltava ja yhä vain taisteltava. Käykää hiuksenhalkomisen ja muodollisuuden kimppuun ja todistakaa, että kysymys ei ole ohjesäännöistä, vaan siitä, että 1) päästäisiin yksimielisyyteen katsantokannoista *harkiten* niitä *loppuun asti* ja että 2) saadaan aikaan *sopusointu itse* käytännöllisessä työssä.

Tällä näkökannalla ollen me sylkäisemme Teidän (Vanjan) sääntöleikille ja sanomme suoraan: keitä me olemme, mitä haluamme ja miten työskentelemme, sen Te tiedätte ja Teidän täytyy tietää ei ainoastaan kirjallisuudesta, vaan myös henkilökohtaisista tapaamisista Venäjällä ja ulkomailla (tällaiset tapaamiset ovat kiertämättömiä vallankumouksellisessa toiminnassa). Ellette halua kulkea kanssamme käsi kädessä, niin sanokaa se suoraan, älkääkä metkuilko, muistakaa, että me olemme kaikenlaista metkuilua vastaan ja tulemme taistelemaan „kuin sotilaat”. Älkää luulko, että salaatte meiltä metkuilunne tarkistamalla ohjesääntöjä j.n.e. Mutta jos haluatte kulkea yhdessä, niin tarttukaa *viipymättä* työhön, ja silloin Te huomaatte, että itse tämä työ, jota tehdään yhteydessä yleisvenäläiseen sanomalehteen, sen hyväksi ja sen perustalla, itse tämä työ osoittaa, minkälaisia uusia muotoja tarvitaan, ja osoittaa todennäköisesti (jopa varmastikin), että oikeassa elävässä työssä nämä muodot hahmottuvat itsestään ilman minkäänlaisia ohjesääntöjä. Ja kun meistä tulee voimakkaita, niin järjestämme neljä kertaa vuodessa Venäjällä ja kaksi kertaa vuodessa ulkomailla (tahi päinvastoin — olosuhteista riippuen) — tapaamistilaisuuksia ja konferensseja, ja kaikenlaiset ohjesäännöt tullaan määrittelemään näissä konferensseissa (yksinkertaisemmin sanoen: me heitämme hiiteen kaikenlaiset ohjesäännöt).

Puristan lujasti kättänne ja odotan kärsimättömänä vastausta: osuvatko kirjeeni naulan kantaan, s.o. antavatko ne Teille sitä, mitä pitää antaa.

Teidän *Lenin*

Kirjoitettu heinäkuun 9 (22) pñä 1902

*Julkaistu ensi kerran v. 1928
V. I. Leninin Teoksissa, V osa*

*Julkaistaan
käsikirjoituksen mukaan*